

PRILOGA 6

PROGRAM USPOSABLJANJA KANDIDATOV ZA VOZNIKE MOTORNIH VOZIL

1	UVOD
2	TEORETIČNI DEL USPOSABLJANJA
2.1	SPLOŠNE VSEBINE.....
2.2	DODATNE VSEBINE ZA KATEGORIJE B1, B IN BE
2.3	DODATNE VSEBINE ZA KATEGORIJE AM, A1, A2 IN A
2.4	DODATNE VSEBINE ZA KATEGORIJE C1, C, C1E, CE, D1, D, D1E IN DE.....
2.5	DODATNE VSEBINE ZA KATEGORIJU F
2.6	DODATNE VSEBINE ZA KATEGORIJU G
3	PRAKTIČNI DEL USPOSABLJANJA
3.1	KATEGORIJA AM.....
3.2	KATEGORIJE A1, A2 IN A
3.3	KATEGORIJI B1 IN B
3.4	KATEGORIJE BE IN B S KODO ADMINISTRATIVNE OMEJITVE 96.....
3.5	KATEGORIJI C1 IN C
3.6	KATEGORIJI D1 IN D
3.7	KATEGORIJE C1E, CE, D1E IN DE
3.8	KATEGORIJA F

1 UVOD

Cilj usposabljanja kandidatov za voznike motornih vozil je zagotoviti, da kandidat usvoji predpisana znanja in spretnosti ter ravna tako, da zagotavlja umirjen, varen in nemoten potek cestnega prometa.

Za dosego cilja, navedenega v prejšnjem odstavku, se mora kandidat usposobiti zlasti za to, da:

- zadostno obvlada motorno vozilo, ne povzroča nevarnih situacij in lahko zagotavlja nemoten potek cestnega prometa;
- prepozna najpomembnejše tehnične napake na svojem motornem vozilu, posebej tiste, ki pomenijo tveganje za varen potek cestnega prometa, in zna ustrezno ukrepati;
- učinkovito opazuje ter prepozna in pravilno presoja vsakdanje prometne situacije, še posebej tiste, ki predstavljajo tveganje za varnost cestnega prometa;
- upošteva pravila cestnega prometa, zlasti tista, ki so pomembna za njegov nemoten in varen potek;
- pozna in razume pomembne dejavnike tveganja, ki vplivajo na ravnanje voznikov med vožnjo, kot so alkohol, prepovedane droge, psihoaktivna zdravila, druge psihoaktivne snovi, utrujenost, tveganja mladih voznikov idr.;
- ustrezno upošteva vse udeležence cestnega prometa, še posebej ranljive skupine (otroci, kolesarji, pešci, starejši udeleženci);
- upošteva načela varčne, ekološke in defenzivne vožnje;
- pri vožnji upošteva načela prometne kulture in etike.

Oseba, ki usposablja kandidata, sproti spremlja in ugotavlja doseženo raven znanja kandidatov.

2 TEORETIČNI DEL USPOSABLJANJA

Vsebine teoretičnega dela usposabljanja so razdeljene na splošne vsebine, ki so skupne vsem kategorijam vozniškega dovoljenja, in dodatne vsebine, ki se nanašajo samo na posamezno kategorijo ali skupine kategorij.

2.1 SPLOŠNE VSEBINE

Splošne vsebine so navedene v Preglednici 1 in so razdeljene na sedem tematskih sklopov:

- splošna pravila in predpisi v cestnem prometu;
- udeleženci cestnega prometa;
- prometna signalizacija in prometna oprema na cestah ter znaki, ukazi in odredbe policije, občinskega redarstva in oseb, ki izvajajo varstvo otrok v cestnem prometu;
- vožnja po cesti;
- pravila cestnega prometa;
- posebnosti v cestnem prometu;
- vožnja v odnosu do okolja.

Pri posameznem tematskem sklopu je v oklepaju navedeno minimalno število pedagoških ur (PU), ki se namenijo obravnavi učnih vsebin sklopa.

Preglednica 1: Splošne vsebine teoretičnega dela usposabljanja

TEMATSKI SKLOP	UČNA TEMA	CILJI
1. SPLOŠNA PRAVILA IN PREDPISI V CESTNEM PROMETU (1 PU)	Načela cestnega prometa	Kandidat pozna in razume načela cestnega prometa.
	Pogoji za vožnjo vozil	Kandidat pozna splošne pogoje za udeležbo voznika v cestnem prometu.
	Predpisi, ki se nanašajo na listine, potrebne za vožnjo vozila	Kandidat pozna temeljne pogoje za izdajo in podaljšanje veljavnosti vozniškega dovoljenja, pogoje in namen izdaje mednarodnega vozniškega dovoljenja; pozna razloge, zaradi katerih se vozniško dovoljenje zamenja ali izda dvojni; ve, katere listine mora imeti pri sebi, kadar vozi vozilo v cestnem prometu, in pozna obveznosti voznika ob kontroli voznikov, vozil in opreme.
	Pogoji za udeležbo vozila v cestnem prometu	Kandidat pozna temeljne pogoje, ki jih mora izpolnjevati vozilo za udeležbo v cestnem prometu, ve, kaj je registracija vozila, pozna osnovne pogoje za registracijo vozila in njeno podaljšanje, ve, kdaj je treba vozilo odjaviti, razume namen tehničnih pregledov, zavarovanja avtomobilске odgovornosti in kasko zavarovanja.
	Varnostni ukrepi v cestnem prometu	Kandidat ima splošno temeljno znanje o ukrepih in razlogih za njihovo uresničitev, kot so: • odgovornost lastnika vozila, • izločitev vozila iz cestnega prometa, odstranitev nepravilno parkiranih in zapuščenih vozil, • globa, kazenske točke, prenehanje veljavnosti vozniškega

		dovoljenja, • zdravstveni pregledi kandidat in voznikov, • prepoved vožnje, začasni odvzem voznškega dovoljenja, zaseg vozila, pridržanje.
	Izrazi v cestnoprometni zakonodaji	Kandidat pozna pomen izrazov, uporabljenih v cestnoprometni zakonodaji, ki se nanašajo na splošne vsebine teoretičnega dela izpita.
2. UDELEŽENCI CESTNEGA PROMETA (2 PU)	Sodelovanje in sobivanje z drugimi udeleženci cestnega prometa	Kandidat pozna ter razume pomen voznške kulture, strpnosti, solidarnosti in humanosti medsebojnih odnosov, neformalne komunikacije med udeleženci v cestnem prometu ter defenzivne vožnje za varen in nemoten potek cestnega prometa.
	Dejavniki tveganja, povezani z značilnostmi bolj izpostavljenih, ranljivih in drugače izstopajočih skupin udeležencev cestnega prometa	Kandidat pozna značilnosti bolj izpostavljenih, ranljivih in drugače izstopajočih skupin udeležencev cestnega prometa, ve, kakšna tveganja iz tega izhajajo in ve, kako mora temu prilagoditi svoje ravnanje v cestnem prometu (otroci, pešci, starejši ljudje, kolesarji, vozniki mopedov, motornih koles, velikih vozil, traktorjev, delovnih vozil in lahkih štirikoles, ...).
	Vpliv lastnosti in značilnosti posameznika na njegovo ravnanje v prometu ter značilnosti mladih voznikov in voznikov začetnikov	Kandidat pozna in razume temeljne dejavnike, ki vplivajo na voznikovo ravnanje oziroma odločitev posameznika glede tega, kako bo ravnal v cestnem prometu (sposobnosti, osebnost, znanje, spretnosti, stališča, motivacija, starost, izkušnje, ...).
	Psihofizično stanje udeležencev cestnega prometa	Kandidat pozna spremembe pri sposobnostih in v vedenju voznika zaradi vpliva alkohola, drog in drugih psihoaktivnih snovi,

		razpoložena in utrujenosti ter razume njihove mogoče posledice za varnost cestnega prometa; pozna predpise v zvezi s preverjanjem psihofizičnega stanja voznika in strokovnim pregledom.
	Prometne nesreče	Kandidat pozna pojem prometne nesreče, vrste prometnih nesreč, ravnanje ob prometni nesreči, postopek ravnanja glede na kategorijo prometne nesreče in pomoč žrtvam v prometni nesreči, kadar je to potrebno (zavarovanje kraja nesreče, obveščanje idr.).
3. PROMETNA SIGNALIZACIJA IN PROMETNA OPREMA NA CESTAH TER ZNAKI, KI JIH DAJEJO URADNE POOBlašČENE OSEBE PRI UREJANJU IN NADZORU CESTNEGA PROMETA (4 PU)	Prometna signalizacija in prometna oprema na cestah (prometni znaki, dopolnilne table, označbe na prometnih površinah, znaki za označevanje bližine roba vozišča in preprečevanje nadaljnje vožnje, znaki za označevanje del in ovir v cestnem prometu, svetlobni prometni znaki, spremenljiva prometno-informativna signalizacija ter pomembnejša prometna oprema cest)	Kandidat predvsem pozna obliko, barvo in pomen prometne signalizacije in prometne opreme na cestah, namen označevanja in pogoje za postavitev, ve, kakšno ravnanje se od njega pričakuje in se zaveda tveganj v primeru njenega neupoštevanja.
	Znaki, ki jih dajejo pooblašČene uradne osebe pri urejanju in nadziranju cestnega prometa	Kandidat pozna pomen znakov, ki jih dajejo policisti in občinski redarji pri nadziranju cestnega prometa ter pomen znakov, ki jih dajejo osebe, ki izvajajo varstvo otrok v cestnem prometu, ve, kakšno ravnanje se od njega pričakuje in se zaveda tveganj v primeru njihovega neupoštevanja.

4. VOŽNJA PO CESTI (ni za kategoriji F in G) (3 PU)	Nadzor nad vozilom med vožnjo po cesti (hitrost, zaviranje, pot ustavljanja)	Kandidat pozna omejitve hitrosti, skupne vsem kategorijam vozil, razume omejitve hitrosti, določene s prometno signalizacijo, razume pojem prilagoditve hitrosti in pozna splošne okoliščine in razloge za prilagajanje hitrosti, pozna in razume dejavnike tveganja zaradi vožnje s previsoko ali neprilagojeno hitrostjo, ve, kaj sestavlja pot ustavljanja, ve in razume, kaj vpliva nanjo in kako, ter ve in razume, kako zavirati v različnih okoliščinah.
	Razdalja med vozili	Kandidat pozna predpise, ki določajo najmanjšo varnostno razdaljo med vozili, ve in razume, kdaj in zakaj je treba to razdaljo povečati.
	Vožnja v različnih voznih razmerah (vremenske razmere, noč, vrste in stanje vozišča, cestni predori izven hitrih cest in avtocest)	Kandidat pozna in razume dejavnike tveganja, povezane s pogoji vožnje v različnih voznih razmerah (dež, megla, nizko sonce, bočni veter itd.), ponoči in na različnih cestnih podlagah. Kandidat pozna in razume dejavnike tveganja pri vožnji v različnih cestnih predorih ter ve, kako ravnati ob izrednih dogodkih v predorih.
5. PRAVILA CESTNEGA PROMETA (4 PU)	Pravila varne vožnje brez vožnje na križiščih (vključevanje v cestni promet in vožnja z vozilom po cesti, vožnja mimo ovire, prehitevanje in sprememba smeri, prehodi za pešce in prehodi za kolesarje ter prehod ceste čez železniško progo v isti ravnini)	Kandidat pozna in razume pravila vame vožnje ter posledice ravnanja v nasprotju z njimi, ki se nanašajo na vključevanje v cestni promet, vožnjo z vozilom po cesti (lega na vozišču), vožnjo v koloni vozil, vožnjo mimo, prehitevanje, spremembo smeri in premike z vozilom ter vožnjo z vozilom na prehodu za pešce, prehodu za kolesarje in prehodu ceste čez železniško progo. Kandidat zna pravilno sklepati o razvoju dogodkov glede na pravila cestnega prometa ter dejanska in pričakovana ravnanja udeležencev cestnega prometa (v običajnih prometnih situacijah zna pravilno

		presoditi tisto kar vidi in predvideti kakšen bo najverjetnejši razvoj dogodkov).
	Približevanje križišču, razvrščanje pred križiščem in vožnja čez križišče	Kandidat ve in razume, kako se približuje križišču, pozna in razume pravila razvrščanja pred križiščem ter pravila vožnje čez križišče (brez pravil prednosti na križišču).
	Prednost na križišču	Kandidat pozna in razume pravila prednosti na vseh vrstah križišč.
	Znaki za komunikacijo med udeleženci v cestnem prometu	Kandidat pozna pravila uporabe naprav in znakov za komunikacijo med udeleženci v cestnem prometu ter razume njihov namen in pomen (položaj vozila ter hitrost in dinamika vožnje, utripalke in varnostne utripalke, zavorne svetilke, žarometi za vzvratno vožnjo in zvočni opozorilni znaki za vzvratno vožnjo, svetlobni in zvočni opozorilni znaki). Prepozna oziroma pozna in razume tudi posredne in neformalne znake za komunikacijo, se zaveda njihovega pomena in tudi možnosti napačnega tolmačenja (položaj telesa, glave in rok ter očesni stik, neformalna uporaba svetlobnih in zvočnih opozorilnih znakov).
6. POSEBNOSTI V CESTNEM PROMETU (1 PU)	Delo na cesti Organizirana kolona vozil Vozila s prednostjo in vozila za spremstvo Vozila, ki uporabljajo posebno opozorilno svetilko, ki oddaja svetlobo rumene barve	Kandidat pozna in razume pravila vožnje ter dejavnike tveganja, povezane z s posebnostmi v cestnem prometu, ki jih predstavljajo delo na cesti, organizirane kolone vozil, vozila s prednostjo in vozila za spremstvo, vozila, ki uporabljajo posebno opozorilno svetilko, ki oddaja svetlobo rumene barve, ter vozila za izredni prevoz.

	Izredni prevoz	
7. UPORABA VOZILA V ODNOSU DO OKOLJA (1 PU)	Osnove tehnike varčne vožnje Trajnostna mobilnost (izbira vrste in načina prevoza) Načrtovanje poti	Kandidat ima splošno znanje glede uporabe vozila v odnosu do okolja, pozna in razume ravnanja, ki prispevajo k manjši porabi goriva, manjšim izpustom škodljivih snovi, manjšemu hrupu oz. nasploh k manjšemu obremenjevanju okolja zaradi cestnega prometa ter razume pomen načrtovanja poti.

2.2 DODATNE VSEBINE ZA KATEGORIJE B1, B IN BE

Dodatne vsebine za kategorije B1, B in BE so navedene v Preglednici 2. Razdeljene so na dodatne vsebine, skupne vsem navedenim kategorijam (splošno o vleki priklopnega vozila), in na dodatne vsebine za vsako kategorijo posebej.

Preglednica 2: Dodatne teoretične vsebine za kategorije B1, B in BE

TEMATSKI SKLOP	UČNA TEMA	CILJI
1. DODATNE VSEBINE, SKUPNE KATEGORIJAM B1, B IN BE	Vleka priklopnega vozila	Kandidat pozna splošne predpise, ki se nanašajo na vleko priklopnega vozila (predpisane mase, dimenzije in oprema, tehnični pregled, registracija idr.), pozna in razume posebnosti pri pravilih cestnega prometa in prometni signalizaciji, ki se nanašajo na vožnjo (upravljanje) skupine vozil ter pozna in razume značilnosti vožnje skupine vozil, posebej tiste značilnosti, ki so neposredno povezane z zagotavljanjem varnega in nemotenega poteka cestnega prometa.

2. DODATNE VSEBINE, SKUPNE KATEGORIJA B1 IN B		Kandidat pozna kategorije vozil, katerih dovoljenje za vožnjo vključuje vozniško dovoljenje kategorije B oziroma B1, ter največje dovoljene mase in dimenzije vozil in skupine vozil, pozna predpisano opremo vozila, pozna namen in koristi vožnje s spremeljvalcem, ve, kdo je voznik začetnik ter pozna obveznosti v zvezi s programom dodatnega usposabljanja voznikov začetnikov.
	Vpliv socialnih in situacijskih dejavnikov na ravnanje voznika	Kandidat pozna predpisane vrednosti dopustnih vsebnosti alkohola v krvi voznika, pozna, razume in se zaveda posledic vpliva socialnih dejavnikov, kot so socialno okolje, družbenoekonomski položaj, življenjski slog, pripadnost skupini, itd. ter situacijskih dejavnikov, kot so nedovoljena uporaba nekaterih naprav in opreme, kajenje med vožnjo, ukvarjanje s sopotniki, pritisk vrstnikov v vozilu na ravnanje voznika.
	Vožnja vozila	Kandidat pozna omejitve hitrosti za vozila in skupine vozil, ki jih sme voziti, pozna predpise glede položaja vozila, izbire prometnega pasu in druge posebnosti vožnje, značilne za kategoriji B1 in B, ve in razume, kako ravnati ob oteženem srečanju, ve, kje sme obračati in voziti vzvratno ter kako to izpeljati, pozna predpise glede vožnje pozimi in v zimskih razmerah ter ve in razume, kako ravnati pri vožnji v takšnih razmerah.
	Vožnja po hitri cesti in avtocesti	Kandidat pozna in razume prometno signalizacijo in prometno opremo, značilno za hitro cesto in avtocesto, pozna in razume pravila in posebnosti vožnje po teh cestah, pozna opremo predorov, razume njen namen ter pozna in razume posebnosti vožnje skozi predor, ve, kako ravnati ob zastojih, okvari vozila in drugih izrednih

		dogodkih, ter ob približevanju in vožnji mimo mest, kjer se izvajajo dela na cesti.
	Prevoz oseb ter vstopanje v vozilo in izstopanje iz njega	Kandidat ve, na kaj mora biti pozoren pri prevozu oseb, ve in razume, kako mora ravnati, če prevaža otroke, ve, kdaj gre za prevoz organizirane skupine otrok in pozna predpise, ki se nanašajo na takšne prevoze ter ve in razume, kako ravnati, da vstop v vozilo in izstop iz njega potekata varno.
	Ustavitev in parkiranje	Kandidat pozna predpise glede ustavitve, parkiranja in označitve ustavljenih vozil.
	Prevoz tovora, vleka pokvarjenega vozila in ravnanje ob okvari	Kandidat pozna predpise v zvezi s prevozom tovora na zunanjem prtljažniku (dimenzije, označitev), ve in razume, kako takšen tovor vpliva na vožnjo, ve in razume, kako ravnati pri prevozu tovora v vozilu, pozna predpise, ki se nanašajo na vleko pokvarjenega vozila, ve in razume, kako je treba ravnati ob okvari vozila in kako poskrbeti za varno zapustitev vozila.
	Priprava na vožnjo, opazovanje iz vozila in oprema vozila	Kandidat pozna in razume pojem pasivne varnosti ter pozna in razume namen opreme (elemente) pasivne varnosti, kot so varnostni pasovi, naslonjala za glavo in zračne blazine, ve, kako se jih pravilno uporablja oz. z njimi ravna, pozna in razume pravičen sedežni položaj voznika, ve in razume, kaj vključuje priprava vozila na vožnjo, pozna svetlobno opremo vozila ter pozna in razume njen pomen in ve, kako se jo pravilno uporablja, ve in razume, kako se pravilno opazuje promet pred, ob in za vozilom (uporaba vzvratnih ogledal, premoščanje mrtvih kotov) ter kako v različnih pogojih vožnje zagotavljati zadostno vidljivost iz vozila.

	Tehnične lastnosti vozila v zvezi s prometno varnostjo	Kandidat pozna pomen opozorilnih in kontrolnih svetilk na armaturni plošči (predvsem za žaromete in svetilke, motorno olje, hladilno tekočino, zavore in gorivo) ter ve, kako ravnati, če katera od njih sveži, ve kje, kako in zakaj se preverja količina olja in drugih tekočin kot so hladilna tekočina, zavorna tekočina in tekočina za pranje stekel, pozna pojem in ključne elemente aktivne varnosti kot so pnevmatike, zavore, krmilni mehanizem, blažilniki, ABS in ESP ter razume njihov vpliv na zagotavljanje nadzora nad vozilom, ima osnovno znanje o vozilih oz. njihovih sklopih kot so npr. deli pogonske naprave, (sklopka, menjalnik) ter zna prepoznati resne napake, ki lahko pomembno vplivajo na varnost cestnega prometa.
	Uporaba vozila v odnosu do okolja (varstvo okolja, trajnostna mobilnost, načrtovanje poti)	Kandidat pozna in razume ravnanja, ki prispevajo k manjši porabi goriva, manjšim izpustom škodljivih snovi, manjšemu hrupu oz. nasploh k manjšemu obremenjevanju okolja zaradi cestnega prometa ter razume pomen načrtovanja poti.
3. DODATNE VSEBINE SAMO ZA KATEGORIJO BE	Posebnosti pri splošnih pravilih in predpisih	Kandidat pozna splošne predpise, ki se nanašajo na udeležbo skupine vozil v cestnem prometu (predpisane mase, dimenzije in oprema, oprema, tehnični pregled, registracija, alkohol idr.).
	Posebnosti glede pravil cestnega prometa in prometne signalizacije	Kandidat pozna in razume posebnosti pri pravilih cestnega prometa in prometni signalizaciji, ki se nanašajo na vožnjo skupine vozil, ki spadajo v kategorijo BE.
	Prevoz tovora	Kandidat pozna in razume zahteve glede prevoza tovora na priklopnem vozilu (nalaganje, pritrjevanje, označitev).
	Druge posebnosti kategorije	Kandidat pozna in razume posebnosti pri vožnji (upravljanju) skupine

	BE	vozil, ki spadajo v kategorijo BE, in so povezane z zagotavljanjem varnega in nemotenega poteka cestnega prometa, varovanjem okolja ter tehničnim vidikom uporabe vozil.
--	----	--

2.3 DODATNE VSEBINE ZA KATEGORIJE AM, A1, A2 IN A

Dodatne vsebine za kategorije AM, A1, A2 in A so navedene v Preglednici 3. Razdeljene so na dodatne vsebine, skupne vsem navedenim kategorijam, ter na dodatne vsebine za kategorijo AM ter za kategorije A1, A2 in A.

Preglednica 3: Dodatne teoretične vsebine za kategorije AM, A1, A2 in A

TEMATSKI SKLOP	UČNA TEMA	CILJI
1. DODATNE VSEBINE, SKUPNE KATEGORIJAM AM, A1, A2 IN A	Posebnosti pri splošnih predpisih in pravih cestnega prometa	Kandidat pozna splošne predpise, ki se nanašajo na udeležbo motornih koles in mopedov v cestnem prometu ter pozna in razume posebnosti pri pravih cestnega prometa, ki se nanašajo na vožnjo teh vozil.
	Dejavniki tveganja, ki se nanašajo na različne razmere na cesti	Kandidat pozna in razume vpliv razmer na cesti, zaradi katerih so še posebej izpostavljeni vozniki motornih koles in mopedov (spolzke voziščne površine, mokre označbe na prometnih površinah, pokrovi jaškov, poškodovano vozišče, udarne jame, zapolnjene z vodo, podhlajeno vozišče, pesek na vozišču idr.) ter ve, kako ravnati, da ta tveganja, ki jih predstavljajo te nevarnosti, čim bolj zmanjša.
	Opaznost vzrokov enoslednih motornih vozil za druge udeležence cestnega prometa	Kandidat ve, kako lahko doseže svojo večjo opaznost (vidnost) v cestnem prometu ter ve in razume, s katerimi ravnanji lahko zmanjša možnost, da bi ga drugi udeleženci spregledali.

	Zaščitna motoristična čelada	<i>Kandidat pozna predpise glede uporabe homologirane zaščitne motoristične čelade ter ve in razume, kakšno izbrati, kako jo uporabljati ter kako skrbeti zanjo (čiščenje, poškodbe, obraba vizirja idr.).</i>	
	Prevoz potnika in tovora v zvezi s prometno varnostjo	<i>Kandidat pozna predpise, ki se nanašajo na prevoz potnika in tovora z motornim kolesom oziroma mopedom.</i>	
2. DODATNE VSEBINE SAMO ZA KATEGORIJO AM	Posebnosti pri splošnih predpisih ter pravilih cestnega prometa in prometni signalizaciji	<i>Kandidat pozna splošne predpise, ki se nanašajo na udeležbo mopedov v cestnem prometu, pozna in razume posebnosti pri pravilih cestnega prometa in prometni signalizaciji.</i>	
	Vožnja (upravljanje) mopeda	<i>Kandidat ve in razume, kako ravnati pri vožnji mopeda, pozna in razume način prevoza potnika in tovora ter vpliv tega na varno upravljanje z mopedom.</i>	
	Tehnične lastnosti vozila, ki vplivajo na varno udeležbo v cestnem prometu	<i>Kandidat pozna in razume tehnične lastnosti vozila, ki vplivajo na varno udeležbo v cestnem prometu.</i>	
	Posebnosti pri splošnih predpisih ter pravilih cestnega prometa in prometni signalizaciji	<i>Kandidat pozna splošne predpise, ki se nanašajo na udeležbo motornih koles v cestnem prometu, pozna in razume posebnosti pri pravilih cestnega prometa in prometni signalizaciji, ve, kdo je voznik začetnik ter pozna obveznosti v zvezi s programom dodatnega usposabljanja voznikov začetnikov.</i>	
3. DODATNE VSEBINE SAMO ZA KATEGORIJE A1, A2 IN A	Vožnja po hitri cesti in	<i>Kandidat pozna in razume prometno signalizacijo in prometno</i>	

	avtocesti	opremo, značilno za hitro cesto in avtocesto, pozna in razume pravila in posebnosti vožnje po teh cestah, pozna opremo predorov, razume njen namen ter pozna in razume posebnosti vožnje skozi predor, ve kako ravnati ob zastojih, okvari vozila in drugih izrednih dogodkih ter ob približevanju in vožnji mimo mest, kjer se izvajajo dela na cesti.
	Uporaba zaščitne opreme	Kandidat pozna značilnosti kakovostne zaščitne motoristične opreme in razume pomen njene uporabe, ve kako se pravilno namesti, kako jo izbrati in kako hraniti.
	Vožnja (upravljanje) motornega kolesa	Kandidat ve in razume, kako ravnati pri vožnji motornega kolesa (položaj na motornem kolesu, tehnika vožnje pri spreminjanju smeri, zaviranju, vožnja pri stranskem vetru, s prtljago, vožnja potnika, vožnja po avtocesti in hitri cesti, ...).
	Dejavniki tveganja, povezani z značilnostmi vožnje motornega kolesa	Kandidat pozna in razume dejavnike tveganja, povezane z značilnostmi vožnje motornega kolesa (vozišča površina, slabša opaznost za druge udeležence cestnega prometa, bočni veter in drugi vremenski vplivi, ovirano vidno polje, pojav nihanja motornega kolesa, ...) ter pozna in razume posebnosti vpliva psihofizičnega stanja voznika na njegovo ravnanje pri vožnji motornega kolesa.
	Tehnične lastnosti vozila v zvezi s prometno varnostjo	Kandidat pozna in razume temeljne značilnosti zgradbe in delovanja delov in naprav vozila, kot so motor, okvir, vzmetenje, zavore in pnevmatike, pozna funkcije in način uporabe naprav, ki jih ima motorno kolo ter pozna in razume priporočila glede preventivnega vzdrževanja in preventivnega pregleda vozila.

2.4 DODATNE VSEBINE ZA KATEGORIJE C1, C, C1E, CE, D1, D, D1E IN DE

Dodatne vsebine za kategorije C1, C, C1E, CE, D1, D, D1E in DE so navedene v Preglednici 4. Razdeljene so na dodatne vsebine, skupne vsem zgoraj navedenim kategorijam, na dodatne vsebine, skupne kategorijam C1, C, C1E in CE, dodatne vsebine, skupne kategorijam C1 in C, dodatne vsebine, skupne kategorijam C1E, CE, D1E in DE ter dodatne vsebine, skupne kategorijam D1 in D.

Preglednica 4: Dodatne teoretične vsebine za kategorije C1, C, C1E, CE, D1, D, D1E in DE

TEMATSKI SKLOP	UČNA TEMA	CILJI
1. DODATNE VSEBINE, SKUPNE KATEGORIJAM C1, C, C1E, CE, D1, D, D1E IN DE	Posebnosti pri splošnih pravilih in predpisih ter pravilih cestnega prometa in prometne signalizacije	Kandidat pozna splošne predpise, ki se nanašajo na udeležbo navedenih kategorij v cestnem prometu (vozniško dovoljenje, izrazi, alkohol idr.) ter pozna in razume posebnosti pri pravilih cestnega prometa in prometni signalizaciji, skupne navedenim kategorijam.
	Čas vožnje, tahograf	Kandidat pozna pravila o trajanju vožnje, obveznih odmorih in počitkih ter uporabi analognega in digitalnega tahografa.
	Predpisi o prevozih v cestnem prometu	Kandidat pozna temeljne predpise glede vrst prevozov, pogojev za opravljanje prevozov ter prevoznih dokumentov.
	Poznavanje vozil in njihovo vzdrževanje	Kandidat pozna in razume temeljne značilnosti zgradbe in delovanja motorjev s pripadajočimi deli in napravami, naprave za prenos moči ter zavorne in krmilne naprave, pozna naloge in značilnosti motorne tekočine in tekočin v drugih napravah vozila, ve kako skrbeti za te naprave, pozna značilnosti zgradbe, pnevmatik, njihove pravilne uporabe in skrbi zanje, pozna in razume pomen tipičnih prikazovalnikov, kontrolnih in opozorilnih svetilk ter stikal na armaturi, pozna elemente pasivne in aktivna varnosti, značilne za tovorna vozila in avtobuse ter pozna in razume priporočila glede

		preventivnega vzdrževanja vozil.
	Upravljanje z vozilom	Kandidat pozna značilnosti vidnega polja, ki jih pogojujejo lastnosti vozil, ve in razume, kako se s tem sooča voznik, ve in razume, kako se pri vožnji upoštevajo masa in dimenzije vozila ter druge posebnosti, pozna značilnosti različnih vrst zavor ter ve in razume, kdaj in kako se uporabljajo, pozna temeljne tehnike varčne vožnje, vključno z uporabo sodobnih tehnoloških rešitev ter pozna in razume temeljne značilnosti zgradbe in delovanja naprav, ki zmanjšujejo negativne vplive na okolje.
	Varnostni ukrepi ob okvari vozila in zamenjavi kolesa ter vleka pokvarjenega vozila	Kandidat ve in razume, kako ravnati v primeru okvare vozila, ob zamenjavi kolesa ter pozna predpise v zvezi z vleko pokvarjenega vozila.
	Posebnosti vožnje po hitri cesti in avtocesti	Kandidat pozna in razume posebnosti vožnje po hitri cesti in avtocesti.
2. DODATNE VSEBINE, SKUPNE KATEGORIJAM C1, C, C1E IN CE	Posebnosti glede pravil cestnega prometa in prometne signalizacije	Kandidat pozna in razume posebnosti pri pravih cestnega prometa in prometni signalizaciji, skupne navedenim kategorijam.
	Prevoz tovora in prevoz oseb v prostoru za tovor	Kandidat pozna in razume predpise v zvezi s prevozom, nalaganjem in pritrjevanjem tovora ter predpise v zvezi s prevozom oseb v prostoru za tovor in na stojščih ali sedežih, prigradenih na zunanji strani vozila.

2. DODATNE VSEBINE, SKUPNE KATEGORIJE C1 IN C	Posebnosti pri splošnih pravilih in predpisih ter pri pravilih cestnega prometa in prometne signalizacije	Kandidat pozna splošne predpise, ki se nanašajo na udeležbo vozil v cestnem prometu ter pozna in razume posebnosti pri pravilih cestnega prometa in prometni signalizaciji.
	Mase, dimenzije, deli in oprema vozil	Kandidat pozna predpisane mase, dimenzije, dele in opremo vozil.
3. DODATNE VSEBINE, SKUPNE KATEGORIJE C1E, CE, D1E IN DE	Posebnosti pri splošnih pravilih in predpisih ter pri pravilih cestnega prometa in prometne signalizacije	Kandidat pozna splošne predpise, ki se nanašajo na udeležbo skupine vozil v cestnem prometu ter pozna in razume posebnosti pri pravilih cestnega prometa in prometni signalizaciji.
	Mase, dimenzije, deli in oprema vozil	Kandidat pozna predpisane mase, dimenzije, dele in opremo vozil.
	Delovanje in dnevno vzdrževanje sistemov sklopov ter postopek priklopa in odklopa	Kandidat pozna delovanje in sprotno vzdrževanje sistemov sklopov ter postopek priklopa in odklopa priklopnega vozila.
	Druge posebnosti kategorij C1E, CE, D1E in DE	Kandidat pozna posebnosti, kot so upravljanje skupine vozil, nevarnost zvrnitve, ravnanje v zimskih razmerah, značilnosti zavor na priklopnem vozilu idr.
4. DODATNE VSEBINE, SKUPNE KATEGORIJE D1 IN D	Posebnosti pri splošnih pravilih in predpisih ter pri pravilih cestnega prometa in prometne signalizacije, ki niso vezane na prevoz potnikov	Kandidat pozna splošne predpise, ki se nanašajo na udeležbo v cestnem prometu ter pozna in razume posebnosti pri pravilih cestnega prometa in prometni signalizaciji, ki niso vezane na prevoz potnikov.

	Pravila cestnega prometa, neposredno povezana s prevozom potnikov	Kandidat pozna pravila cestnega prometa, neposredno povezana s prevozom potnikov.
	Mase, dimenzije, deli in oprema vozil ter druge posebnosti kategorij D1 in D	Kandidat pozna predpisane mase, dimenzije ter dele in opremo vozil.

2.5 DODATNE VSEBINE ZA KATEGORIJO F

Dodatne vsebine za kategorijo F so navedene v spodnji preglednici.

Preglednica 5: Dodatne teoretične vsebine za kategorijo F

TEMATSKI SKLOP	UČNA TEMA	CILJI
DODATNE VSEBINE ZA KATEGORIJO F	Posebnosti pri splošnih predpisih, pravih vožnje in prometni signalizaciji	Kandidat pozna splošne predpise in pravila, kot so pogoji za vožnjo, izrazi, največje dovoljene hitrosti, dokumenti o vozilu, predpisane mase in dimenzije vozil, označitev vozila idr. ter pozna in razume prometno signalizacijo, ki se nanaša na to kategorijo vozil.
	Prevoz tovora in prevoz oseb	Kandidat pozna predpise v zvezi s prevozom, nalaganjem in pritrditvijo tovora ter predpise v zvezi s prevozom oseb v prostoru za tovor in na stojiščih ali sedežih, prigradenih na zunanji strani vozila.
	Varnostni ukrepi ob okvari ter preventivno vzdrževanje vozil	Kandidat ve in razume, kako ravnati v primeru okvare vozila ter pozna in razume priporočila glede preventivnega vzdrževanja vozil.

	Upravljanje z vozilom v cestnem prometu	Kandidat pozna značilnosti oviranega vidnega polja, ki jih pogojujejo lastnosti vozila, priklopnega vozila, traktorskih priklijučkov in tovara, ve in razume, kako se s tem sooča voznik, ve in razume, kako se pri vožnji upošteva masa in dimenzije vozila ter druge posebnosti, kot so počasnost vozila, vleka priklopnega vozila ter vključevanje v promet s kmetijskih in gozdnih površin idr.
	Poznavanje vozil	Kandidat pozna vrste ter konstrukcijske značilnosti traktorjev in traktorskih priklijučkov, pozna in razume temeljne značilnosti in delovanje motorjev s pripadajočimi deli in napravami, naprave za prenos moči skupaj z vzmetenjem, zavorne, krmilne in hidravlične naprave ter drugih delov in naprav, značilnih za traktorje, pozna naloge in značilnosti motorne tekočine in tekočin v drugih napravah vozila, ve, kako skrbeti zanje ter pozna temeljne značilnosti pnevmatik, njihove pravilne uporabe in skrbi zanje.
	Varno delo s traktorji in traktorskimi priklijučki	Kandidat pozna in razume temeljne značilnosti gibanja in stabilnost traktorja, pozna temeljna načela varnega dela s traktorskimi priklijučki ter ve in razume, kako preprečevati nesreče pri delu s traktorjem in traktorskimi priklijučki.

2.6 DODATNE VSEBINE ZA KATEGORIJU G

Dodatne vsebine za kategorijo G so navedene v spodnji preglednici.

Preglednica 6: Dodatne teoretične vsebine za kategorijo G

TEMATSKI SKLOP	UČNA TEMA	CILJI
DODATNE VSEBINE ZA KATEGORIJO G	Posebnosti pri prometni signalizaciji, splošnih predpisih in pravih vožnje	Kandidat pozna in razume prometno signalizacijo, ki se nanaša na to kategorijo vozil, ter pozna splošne predpise in pravila, kot so dokumenti o vozilu, predpisane mase in dimenzije vozil, označitev vozila, pogoji za vožnjo, izrazi idr.
	Prevoz tovora in prevoz oseb	Kandidat pozna predpise v zvezi s prevozom oseb v prostoru za tovor in na stojščih ali sedežih, prigradenih na zunanji strani vozila, ter predpise v zvezi s prevozom, nalaganjem in pritrjevanjem tovora.
	Varnostni ukrepi ob okvari in zamenjavi kolesa ter preventivno vzdrževanje vozil	Kandidat ve in razume, kako ravnati v primeru okvare vozila in ob zamenjavi kolesa ter pozna in razume priporočila glede preventivnega vzdrževanja vozil.
	Upravljanje z vozilom v cestnem prometu	Kandidat pozna značilnosti oviranega vidnega polja, ki jih pogojujejo lastnosti vozila, priklopnega vozila in tovora, ve in razume, kako se s tem sooča voznik, ve in razume, kako se pri vožnji upoštevajo posebnosti, kot so počasnost vozila, vključevanje v promet s kmetijskih in gozdnih površin idr.
	Poznavanje vozil	Kandidat pozna in razume temeljne značilnosti zgradbe in delovanja motorjev s pripadajočimi deli in napravami, naprave za prenos moči ter zavorne in krmilne naprave, pozna naloge in značilnosti motorne tekočine in tekočin v drugih napravah vozila, ve, kako skrbeti zanje ter pozna značilnosti zgradbe pnevmatik, njihove pravilne uporabe in skrbi zanje.
	Varno delo z delovnimi stroji, motokultivatorji in njihovimi priključki	Kandidat pozna in razume temeljne značilnosti mehanike gibanja in stabilnost motokultivatorja ter ve in razume, kako preprečevati nesreče pri delu z njim.

3 PRAKTIČNI DEL USPOSABLJANJA

Vsebine praktičnega dela usposabljanja so razdeljene po posameznih kategorijah oziroma skupinah kategorij voznškega dovoljenja.

Po končanem praktičnem delu usposabljanja kandidat:

- obvladuje pripravo na vožnjo in ukrepe v primeru resnejših tehničnih napak, upravlja vozilo s potrebno spretnostjo ter vozi varčno;
- učinkovito opazuje z namenom pridobiti informacije, potrebne za pravilno ravnanje ter pravilno in pravočasno presojo posamezne prometne situacije (vključuje tudi pravilno in sistematično uporabo vzvratnih ogledal ter kontrolo njihovih mrtvih kotov);
- vozi defenzivno, pravilno presoja posamezne prometne situacije, predvideva razvoj dogodkov in prepozna tvegane situacije;
- ustrezno uporablja in razume naprave za sporazumevanje, kot so utripalke, varnostne svetilke in žaromet za vzvratno vožnjo, ter pravočasno in jasno sporoča namere s položajem vozila ter hitrostjo in dinamiko vožnje;
- skrbi za pravilno lego na vozišču ter se pravilno in pravočasno razvršča in opravlja premike;
- vozi na potrebni razdalji do drugih udeležencev v prometu, fizičnih ovir in cestne objektov (varnostna razdalja, bočna varnostna razdalja) ter prilagaja položaj vozila značilnostim zavojev, potrebni vidni razdalji in preglednosti križišč;
- zagotavlja nemoten potek cestnega prometa (vključno s prehitevanji, če jih je mogoče izpeljati varno in v skladu s pravili cestnega prometa), prilagaja hitrost cestnim in vremenskim razmeram ter drugim okoliščinam, zmore varno voziti s hitrostmi, ki so na posamezni cesti ali njenem odseku dovoljene in usklajene z okoliščinami, se varno in učinkovito vključuje v prometni tok, križa z drugimi prometnimi tokovi in prehaja iz enega v drug prometni tok;
- ravna v skladu s pravili cestnega prometa, znaki in odredbami pooblaščenih oseb ter upošteva postavljeno prometno signalizacijo in prometno opremo cest.

3.1 KATEGORIJA AM

Učne vaje in cilji usposabljanja za kategorijo AM so navedeni v spodnji preglednici.

Preglednica 7: Učne vaje in cilji usposabljanja za kategorijo AM

UČNA STOPNJA	UČNA VAJA	CILJI
1. UČNA STOPNJA	1.1 Priprava na vožnjo	Kandidat usvoji spretnosti, potrebne za varno vključitev v cestni promet ter ravnanja pred in po končani vožnji, in sicer: • poznavanje najpomembnejših tehničnih podatkov in značilnosti vozila, s katerim se usposablja (tip vozila, vrsta in moč motorja, masa, nosilnost, vrsta zavor, vrsta goriva, tlak v pnevmatikah), • uporaba dolgih in zasenčenih žarometov, dajanje svetlobnih in zvočnih opozorilnih znakov ter uporaba drugih naprav, ki jih ima vozilo, • vizualno preverjanje stanja pnevmatik, zavor, verige, kolesnih obročev in naper, preverjanje delovanja svetilk in žarometov ter preverjanje nivoja tekočin, ki so potrebne za pravilno delovanje in uporabo vozila, • namestitev zaščitne opreme, ki jo sestavljajo oblačila (dolgi rokavi, dolge hlače), zaprta obutev, ki sega nad gležnje, ter motoristične zaščitne rokavice in čelada, • parkiranje mopeda na centralno stojalo in odstranitev z njega, • pravilno sedenje na mopedu, • nastavitev vzvratnih ogledal in ugotavljanje njihovih mrtvih kotov, • zagon in zaustavitev motorja (agregata).
	1.2 Vadba osnovnih elementov vožnje	Kandidat usvoji spretnosti, potrebne za obvladovanje mopeda pri nizkih hitrostih ter pri počasnih spremembah smeri in hitrosti: • speljevanje in ustavitev, • vožnja naravnost, pospeševanje, menjava prestavnih razmerij, zmanjševanje hitrosti,

		• vijuganje, vožnja osmice in slaloma, • spreminjanje smeri ob spremljanju dogajanja za in ob vozilu ter uporabi utripalk, • speljevanje na vzponu.
	1.3 Vadba zahtevnejših elementov vožnje	Kandidat usvoji spretnosti, potrebne za obvladovanje mopeda pri višjih hitrostih ter pri naglih spremembah smeri in hitrosti: • pospeševanje do največje hitrosti in naglo zmanjšanje hitrosti, • ustavljanje v sili, • vijuganje pri višjih hitrostih, • vožnja aritmičnega slaloma, • izognitev oviri s predhodnim zaviranjem.
	1.4 Samostojna uporaba pridobljenih znanj in spretnosti	Kandidat samostojno uporablja pridobljena znanja in spretnosti prve učne stopnje.
	2.1 Vključevanje v cestni promet in izključevanje iz njega ter vožnja po cestah zunaj naselja	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za: • vključevanje v cestni promet na javno cesto in izključevanje iz njega, • ustavitev na vozišču javne ceste in ponovna vključitev v promet, na ravnam in na vzponu, • vožnjo po cestah različnih širin, potekov in voziščnih podlag (ozke, široke, ovinkaste, z večjim vzdolžnim nagibom, prevoji, v gozdnatih predelih, asfaltne, tlakovane, makadamske, ...).
2. UČNA STOPNJA		2.2 Vožnja na križiščih in na prehodu ceste
		Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za ravnanje pri približevanju in pri vožnji na:

	čez železniško progo	• križiščih enakovrednih cest, prednostne in neprednostne ceste, s krožnim prometom, na potekih prednostne ceste, na križiščih, na katerih je promet urejen s semaforji, • zavarovanih in nezavarovanih prehodih ceste čez železniško progo.
	2.3 Ravnanje v posebnih prometnih ureditvah in okoliščinah	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za ravnanje v ureditvah in okoliščinah, kot so: • enosmerne ceste, • ceste z napravami za umirjanje prometa, • območja omejene hitrosti in območja umirjenega prometa, • prehodi za pešce zunaj križišč, • ozki prehodi, • vožnja mimo ovir in objektov na vozišču, • obračanje mopeda na javni cesti, • parkiranje v raznolikih okoliščinah (urejeno parkirišče, javna cesta, prometna površina z vzdolžnim ali prečnim nagibom, ...). • vožnja mimo avtobusnih postajališč, kadar so na njih vozila javnega prevoza potnikov, • druge okoliščine in situacije, ki zahtevajo posebna znanja in spretnosti.
	2.4 Samostojna uporaba pridobljenega znanja in spretnosti s samoocenjevanjem	Kandidat samostojno uporablja pridobljena znanja in spretnosti druge učne stopnje ter se samooceni z izmenjavo videnj in razumevanja svojih ravnanj z učiteljem vožnje oziroma drugimi kandidati oziroma dodatnim učiteljem vožnje.

3. UČNA STOPNJA	3.1 Vožnja po cestah v naselju z več prometnimi pasovi in v drugih zahtevnih prometnih okoliščinah	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za: • vožnjo po cestah v naselju z več prometnimi pasovi, • približevanje in vožnjo na večpasovnih križiščih s krožnim prometom in večpasovnih križiščih, na katerih je promet urejen s semaforji, • vožnjo v drugih zahtevnih prometnih okoliščinah v naselju.
	3.2 Vožnja po cestah zunaj naselja	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za vožnjo po cestah višjih kategorij zunaj naselja, z gostim prometom in v zahtevnejšem prometnem okolju.
	3.3 Vožnja ponoči	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za vožnjo ponoči, v naselju in zunaj naselja.
	3.4 Samostojna uporaba pridobljenega znanja in spretnosti s samoocenjevanjem	Kandidat samostojno uporablja pridobljena znanja in spretnosti tretje uče stopnje ter se samoooceni z izmenjavo videnj razumevanja svojih ravnanj z učiteljem vožnje oziroma drugimi kandidati oziroma dodatnim učiteljem vožnje.

3.2 KATEGORIJE A1, A2 IN A

Učne vaje in cilji usposabljanja za kategorije A1, A2 in A so navedeni v spodnji preglednici.

Preglednica 8: Učne vaje in cilji usposabljanja za kategorije A1, A2 in A

UČNA STOPNJA	UČNA VAJA	CILJI
1. UČNA STOPNJA	1.1 Priprava na vožnjo	Kandidat usvoji spretnosti, potrebne za varno vključitev v cestni promet ter ravnanja pred in po končani vožnji:

	• poznavanje najpomembnejših tehničnih podatkov in značilnosti vozila, s katerim se usposablja (tip vozila, vrsta prostornina in moč motorja, masa, nosilnost, vrsta zavor, tlak v pnevmatikah), • uporaba dolgih in zasenčenih žarometov, dajanje svetlobnih in zvočnih opozorilnih znakov, uporaba stikala za ustavitev motorja (agregata) v sili ter uporaba drugih naprav, ki jih ima vozilo, • vizualno preverjanje stanja pnevmatik, zavor, verige, kolesnih obročev in naper, preverjanje delovanja svetilk in žarometov ter preverjanje nivoja tekočin, ki so potrebne za pravilno delovanje in uporabo vozila, • namestitvev zaščitne motoristične opreme, ki jo sestavljajo oblačila, obutev, rokavice in čelada, • parkiranje motornega kolesa na centralno stojalo in odstranitev z njega, • dviganje motornega kolesa s tal, • pravilno sedenje na motornem kolesu (mesto sedenja, položaj rok in nog vključno s položajem prstov na rokah in stopal ter položaj zgornjega dela telesa in glave), • pravilna razporeditev prtljage, • nastavitev vzvratnih ogledal in ugotavljanje njihovih mrtvih kotov, • hoja okoli prostostoječega vozila in potiskanje vozila, • zagon in zaustavitev motorja (agregata).
1.2 Vadba osnovnih elementov vožnje	Kandidat usvoji spretnosti, potrebne za obvladovanje motornega kolesa pri nizkih hitrostih ter pri počasnih spremembah smeri in hitrosti: • speljevanje in ustavitev, • polževa vožnja naravnost,

		• pospeševanje, menjava prestavnih razmerij, zmanjševanje hitrosti, • vijuganje, vožnja osmice in slaloma, • usmerjenost pogleda, • spreminjanje smeri ob spremljanju dogajanja za in ob vozilu ter uporabi utripalk, • speljevanje na vzponu.
	1.3 Vadba zahtevnejših elementov vožnje	Kandidat usvoji spretnosti, potrebne za obvladovanje motornega kolesa pri višjih hitrostih ter pri naglih spremembah smeri in hitrosti: • pospeševanje do hitrosti najmanj 50 km/h, • naglo in sunkovito zaviranje pri različnih hitrostih (uporaba obeh zavor in pridobitev občutka za zaviranje ob aktiviranju ABS sistema), • ustavljanje v sili pri hitrosti najmanj 50 km/h, • vijuganje pri višjih hitrostih, • vožnja aritmičnega slaloma pri hitrosti najmanj 30 km/h, • izognitev oviri s predhodnim zaviranjem (hitrost pred začetkom zaviranja najmanj 50 km/h), • izognitev oviri brez predhodnega zaviranja (hitrost pred začetkom izogiba najmanj 50 km/h), • obračanje na vzponu (polkrožno in z manevriranjem), • prevoz potnika (sedanje na motorno kolo in vstajanje z njega, pravilen položaj in ravnanje potnika pri spreminjanju smeri in hitrosti vožnje ter spoznavanje s spremenjenimi vozniimi lastnostmi motornega kolesa), • obračanje motornega kolesa na mestu (neobvezno),

		• polkrožno obračanje na čim manjšem prostoru (neobvezno), • vzvratno pomikanje motornega kolesa na klancu navzdol (neobvezno).
	1.4 Samostojna uporaba pridobljenih znanj in spretnosti	Kandidat samostojno uporablja pridobljena znanja in spretnosti prve učne stopnje.
2. UČNA STOPNJA	2.1 Vključevanje v cestni promet in izključevanje iz njega ter vožnja po cestah zunaj naselja	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za: • vključevanje v cestni promet na javno cesto in izključevanje iz njega, • ustavitev na vozišču javne ceste in ponovna vključitev v promet, na ravnam in na vzponu, • vožnjo po cestah različnih širin, potekov in voziščnih podlag (ozke, široke, ovinkaste, z večjim vzdolžnim nagibom, s prevoji, v gozdnatih predelih, asfaltne, tlakovane, makadamske,...).
	2.2 Vožnja na križiščih in na prehodu ceste čez železniško progo	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za ravnanje pri približevanju in pri vožnji na: • križiščih enakovrednih cest, prednostne in neprednostne ceste, s krožnim prometom, na potekih prednostne ceste, na križiščih, na katerih je promet urejen s semaforji, • zavarovanih in nezavarovanih prehodih ceste čez železniško progo.
	2.3 Ravnanje v posebnih prometnih ureditvah in okoliščinah	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za ravnanje v ureditvah in okoliščinah, kot so: • enosmerne ceste, • ceste z napravami za umirjanje prometa,

		• območja omejene hitrosti in območja umirjenega prometa, • prehodi za pešce zunaj križišč, • ozki prehodi, • vožnja mimo ovir in objektov na vozišču, • vožnja mimo avtobusnih postajališč, kadar so na njih vozila javnega prevoza potnikov, • obračanje vozila na javni cesti, • parkiranje v raznolikih okoliščinah (urejeno parkirišče, javna cesta, prometna površina z vzdolžnim ali prečnim nagibom, ...), • druge okoliščine in situacije, ki zahtevajo posebna znanja in spretnosti. Kandidat usvoji pomen predvidevanja nevarnih situacij v prometu, pravočasnega izogibanja takšnim situacijam ter iskanja izhodov iz njih.
	2.4 Samostojna uporaba pridobljenega znanja in spretnosti s samoocenjevanjem	Kandidat samostojno uporablja pridobljena znanja in spretnosti druge učne stopnje ter se samooцени z izmenjavo videnj in razumevanja svojih ravnanj z učiteljem vožnje oziroma drugimi kandidati oziroma dodatnim učiteljem vožnje.
3. UČNA STOPNJA	3.1 Vožnja po cestah v naselju z več prometnimi pasovi in v drugih zahtevnih prometnih okoliščinah	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za: • vožnjo po cestah v naselju z več prometnimi pasovi, • približevanje in vožnjo na večpasovnih križiščih s krožnim prometom in večpasovnih križiščih, na katerih je promet urejen s semaforji, • vožnjo v drugih zahtevnih prometnih okoliščinah v naselju.
	3.2 Vožnja po cestah	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za vožnjo po cestah zunaj naselja, vključno

	zunaj naselja	s cestami višjih kategorij, z gostim prometom in v zahtevnejšem prometnem okolju (nadgradi tehniko vožnje skozi zavoje, pomen pravilnega usmerjanja pogleda, zagotavljanje stabilnosti motornega kolesa v nagibu itd.). Kandidat spozna temeljna pravila vožnje v skupini, kot so razporejenost voznikov glede na znanje in izkušnje, medsebojno opazovanje in prilagajanje hitrosti, lega na vozišču ter pomen medsebojnega spoštovanja, solidarnosti in predhodnega dogovora med udeleženci vožnje v skupini (neobvezno).
	3.3 Vožnja ponoči	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za vožnjo ponoči, v naselju in zunaj naselja.
	3.4 Vožnja po hitri cesti in avtocesti	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za vožnjo pa hitri cesti in avtocesti ter približevanje tem cestam, vključevanje nanje in zapuščanje teh cest.
	3.5 Samostojna uporaba pridobljenega znanja in spretnosti s samoocenjevanjem	Kandidat samostojno uporablja pridobljena znanja in spretnosti tretje učne stopnje ter se samooceni z izmenjavo videnj in razumevanja svojih ravnanj z učiteljem vožnje oziroma drugimi kandidati oziroma dodatnim učiteljem vožnje.

3.3 KATEGORIJI B1 IN B

Učne vaje in cilji usposabljanja za kategoriji B1 in B so navedeni v spodnji preglednici

Preglednica 9: Učne vaje in cilji usposabljanja za kategoriji B1 in B

UČNA STOPNJA	UČNA VAJA	CILJI
1. UČNA STOPNJA	1.1 Priprava na vožnjo	Kandidat usvoji spretnosti, potrebne za varno vključitev v cestni promet ter ravnanja pred in po končani vožnji:

	• priprava na vožnjo, ki vključuje naloge, kot so nastavitve sedeža, vzglavnikov, vzvratnih ogledal, volana in varnostnega pasu, zagotovitev potrebne vidljivosti na vse strani (čista stekla in ogledala, brez ovir pogledom) ter preverjanje zaprtosti vrat, • poznavanje najpomembnejših podatkov o vozilu, s katerim se kandidat usposablja, kot so znamka in tip vozila, prostornina in moč motorja, vrsta pogonskega goriva in tlak v pnevmatikah, • uporaba žarometov in svetilk, naprave za dajanje svetlobnih in zvočnih opozorilnih znakov, brisalcev in naprave za pranje stekel, klimatske naprave, nastavitve višine snopa zasenčenih žarometov, zaklepanje in odklepanje volana, pomen stikal, merilnikov in kontrolnih svetilk v vozilu ter uporaba drugih naprav, ki jih ima vozilo in so povezane z vsakdanjo vožnjo v cestnem prometu, • preverjanje nivoja motornega olja, hladilne tekočine, zavornega olja in tekočine za pranje stekel, preverjanje delovanja svetilk in žarometov, preverjanje obveze opreme vozila ter vizualno preverjanje stanja pnevmatik in vozila kot celote, • zagon motorja, vklop naprav, potrebnih pri vožnji v cestnem prometu, izklop teh naprav in zaustavitvev motorja, • varnostni ukrepi ob koncu vožnje in zapustitvi vozila.
1.2 Vadba elementov spretnosti vožnje	Kandidat usvoji temeljne elemente spretnosti vožnje, potrebne za vključitev z vozilom na javno cesto z malo prometa in nezahtevno ureditvijo: • speljevanje in ustavitvev, • polževa vožnja naravnost, naprej in nazaj, • vijuganje, vožnja osmice in slaloma, • vijugasta vožnja vzvratno, skozi ovire in pod pravim kotom,

		• vožnja čez oviro, • ustavljanje ter speljevanje na vzponu in na klancu navzdol, • pospeševanje, menjava prestavnih razmerij, zmanjševanje hitrosti (prestavljanje do najmanj tretje prestave in pospeševanje do hitrosti najmanj 40 km/h), • ustavitev vozila na določenem mestu pri hitrosti najmanj 30 km/h, • ustavljanje v sili pri hitrosti najmanj 40 km/h, • spreminjanje smeri ob spremljanju dogajanja za in ob vozilu ter uporabi utripalk.
	1.3 Samostojna uporaba pridobljenih znanj in spretnosti	Kandidat samostojno uporablja pridobljena znanja in spretnosti prve učne stopnje.
2. UČNA STOPNJA	2.1 Vključevanje v cestni promet in izključevanje iz njega ter vožnja po cestah zunaj naselja	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za: • vključevanje v cestni promet na javno cesto in izključevanje iz njega, • ustavitev na vozišču javne ceste in ponovna vključitev v promet, na ravnem in na vzponu, • vožnjo po cestah različnih, širin, potekov in voziščnih podlag (ozke, široke, ovinkaste, z večjim vzdolžnim nagibom, s prevoji, asfaltne, tlakovane, makadamske, ...).
	2.2 Vožnja na križiščih in na prehodu ceste čez železniško progo	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za ravnanje pri približevanju in pri vožnji na: • križiščih enakovrednih cest, prednostne in neprednostne ceste, s krožnim prometom, na potekih prednostne ceste, na križiščih, na katerih je promet urejen s semaforji; • zavarovanih in nezavarovanih prehodih ceste čez železniško progo.

	2.3 Vadba posebnih elementov vožnje	Kandidat usvoji postopke za izpeljavo naslednjih elementov vožnje: • vzvratno bočno parkiranje, • vzvratno parkiranje pravokotno na označeno parkirno mesto, • polkrožno obračanje, • obračanje z vzvratno vožnjo s prednostne na neprednostno površino, • obračanje z manevriranjem. Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za ravnanje v ureditvah in okoliščinah, kot so: • enosmerne ceste, • ceste z napravami za umirjanje prometa, • območja omejene hitrosti in območja umirjenega prometa, • prehodi za pešce zunaj križišč, • ozki prehodi, • vožnja mimo ovir in objektov na vozišču, • vožnja mimo avtobusnih postajališč, kadar so na njih vozila javnega prevoza potnikov, • obračanje vozila na javni cesti, • parkiranje v raznolikih okoliščinah (urejeno parkirišče, javna cesta, prometna površina z vzdolžnim nagibom ...), • druge okoliščine in situacije, ki zahtevajo posebna znanja in spretnosti. Kandidat samostojno uporablja pridobljena znanja in spretnosti druge učne stopnje ter se
	2.4 Ravnanje v posebnih prometnih ureditvah in okoliščinah	
	2.5 Samostojna	

	uporaba pridobljenega znanja in spretnosti s samoocenjevanjem	samooceni z izmenjavo videnj in razumevanja svojih ravnanj z učiteljem vožnje oziroma drugimi kandidati oziroma dodatnim učiteljem vožnje.
3. UČNA STOPNJA	3.1 Vožnja po cestah v naselju z več prometnimi pasovi in v drugih zahtevnih prometnih okoliščinah	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za: • vožnjo po cestah v naselju z več prometnimi pasovi, • približevanje in vožnjo na večpasovnih križiščih s krožnim prometom in večpasovnih križiščih, na katerih je promet urejen s semaforji, • vožnjo v drugih zahtevnih prometnih okoliščinah v naselju.
	3.2 Vožnja po cestah zunaj naselja	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za vožnjo po cestah višjih kategorij zunaj naselja, z gostim prometom in v zahtevnejšem prometnem okolju.
	3.3 Vožnja ponoči	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za vožnjo ponoči, v naselju in zunaj naselja.
	3.4 Vožnja po hitri cesti in avtocesti	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za vožnjo pa hitri cesti in avtocesti ter približevanje tem cestam, vključevanje nanje in zapuščanje teh cest.
	3.5 Samostojna uporaba pridobljenega znanja in spretnosti s samoocenjevanjem	Kandidat samostojno uporablja pridobljena znanja in spretnosti tretje učne stopnje ter se samooceni z izmenjavo videnj in razumevanja svojih ravnanj z učiteljem vožnje oziroma drugimi kandidati oziroma dodatnim učiteljem vožnje.

3.4 KATEGORIJI BE IN B S KODO ADMINISTRATIVNE OMEJITVE 96

Učne vaje in cilji usposabljanja za kategoriji B in B s kodo administrativne omejitve 96 so navedeni v spodnji preglednici

Preglednica 10: Učne vaje in cilji usposabljanja za kategoriji B in B s kodo administrativne omejitve 96

UČNA STOPNJA	UČNA VAJA	CILJI
1. UČNA STOPNJA	1.1 Priprava na vožnjo	Kandidat usvoji spretnosti, potrebne za varno vključitev v cestni promet ter ravnanja pred in po končani vožnji: • priprava na vožnjo, ki vključuje naloge, kot so vizualni pregled priklopnega vozila in tovora (stanje in pritrjenost tovora, stanje tovornega prostora, vrat, nadgradnje idr.) vključno s stanjem priklopa, nastavitve sedeža, vzglavnikov, vzvratnih ogledal, volana in varnostnega pasu, zagotovitev potrebne vidljivosti na vse strani (čista stekla in ogledala, brez ovir pogledom) ter preverjanje zaprtosti vrat, • poznavanje najpomembnejših podatkov o skupini vozil, s katero se kandidat usposablja, kot so znamka in tip vlečnega vozila, prostornina in moč motorja, vrsta pogonskega goriva, skupna masa in največja dovoljena masa skupine vozil in posebej priklopnega vozila ter tlak v pnevmatikah, • poznavanje in uporaba naprav, ki jih ima vozilo oziroma skupina vozil in so povezane z vsakdanjo vožnjo v cestnem prometu, • preverjanje nivoja motornega olja, hladilne tekočine, zavornega olja in tekočine za pranje stekel, preverjanje delovanja svetilk in žarometov, preverjanje obveze opreme vozila ter vizualno preverjanje stanja pnevmatik in skupine vozil kot celote, • zagon motorja, vklop naprav, potrebnih pri vožnji v cestnem prometu, izklop teh naprav in zaustavitev motorja, • varnostni ukrepi ob koncu vožnje in zapustitvi skupine vozil.
	1.2 Vadba elementov spretnosti vožnje	Kandidat usvoji temeljne elemente spretnosti vožnje, potrebne za vključitev s skupino vozil na javno cesto z malo prometa in nezahtevno ureditvijo:

		• polževa vožnja naravnost, naprej in nazaj, • vijuganje (zavijanje), • vzvratna vožnja pod različnimi koti, • vožnja čez oviro, • ustavljanje ter speljevanje na vzponu in na klancu navzdol, • spreminjanje smeri ob spremljanju dogajanja za in ob vozilu.
	1.3 Izpeljava postopkov za priklop in odklop priklopnega vozila ter nalaganje, razlaganje in pritrjevanje tovora	Kandidat usvoji izpeljavo postopkov za varno nalaganje, razlaganje in pritrjevanje tovora: • priklop in odklop priklopnega vozila, • parkiranje za namen nalaganja in razlaganja tovora, • priprava priklopnega vozila za nalaganje in razlaganje tovora, • osnovni postopki varnega pritrjevanja tovora (blokiranje in privezovanje).
	1.4 Samostojna uporaba pridobljenih znanj in spretnosti	Kandidat samostojno uporablja pridobljena znanja in spretnosti prve učne stopnje.
	2.1 Vključevanje v cestni promet in izključevanje iz njega ter vožnja po cestah zunaj naselja	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za: • vključevanje v cestni promet na javno cesto in izključevanje iz njega, • ustavitve na vozišču javne ceste in ponovna vključitev v promet, na ravnam in na vzponu, • vožnjo po cestah različnih širin, potekov in voziščnih podlag (ozke, široke, ovinkaste, z večjim vzdolžnim nagibom, asfaltna, tlakovane, makadamske, ...).
2. UČNA STOPNJA		

	2.2 Vožnja na križiščih in na prehodu ceste čez železniško progo	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za ravnanje pri približevanju in pri vožnji na: • križiščih enakovrednih cest, prednostne in neprednostne ceste, s krožnim prometom, na potekih prednostne ceste, na križiščih, na katerih je promet urejen s semaforji, • zavarovanih in nezavarovanih prehodih ceste čez železniško progo.
2.3 Ravnanje v posebnih prometnih ureditvah in okoliščinah		Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za vožnjo v ureditvah in okoliščinah, kot so: • enosmerne ceste, • ceste z napravami za umirjanje prometa, • območja omejene hitrosti in območja umirjenega prometa, • prehodi za pešce zunaj križišč, • ozki prehodi, • vožnja mimo ovir in objektov na vozišču, • vožnja mimo avtobusnih postajališč, kadar so na njih vozila javnega prevoza potnikov, • obračanje vozila na javni cesti. • druge okoliščine in situacije, ki zahtevajo posebna znanja in spretnosti.
2.4 Samostojna uporaba pridobljenega znanja in spretnosti s samoocenjevanjem		Kandidat samostojno uporablja pridobljena znanja in spretnosti druge učne stopnje ter se samooceni z izmenjavo videnj in razumevanja svojih ravnanj z učiteljem vožnje oziroma drugimi kandidati oziroma dodatnim učiteljem vožnje.

3. UČNA STOPNJA	3.1 Vožnja po cestah v naselju z več prometnimi pasovi in v drugih zahtevnih prometnih okoliščinah	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za: • vožnjo po cestah v naselju z več prometnimi pasovi, • približevanje in vožnjo na večpasovnih križiščih s krožnim prometom in večpasovnih križiščih, na katerih je promet urejen s semaforji, • vožnjo v drugih zahtevnih prometnih okoliščinah v naselju.
	3.2 Vožnja po cestah zunaj naselja	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za vožnjo po cestah višjih kategorij zunaj naselja, z gostim prometom in v zahtevnejšem prometnem okolju.
	3.3 Vožnja ponoči	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za vožnjo ponoči, v naselju in zunaj naselja.
	3.4 Vožnja po hitri cesti in avtocesti	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za vožnjo pa hitri cesti in avtocesti ter približevanje tem cestam, vključevanje nanje in zapuščanje teh cest.
	3.5 Samostojna uporaba pridobljenega znanja in spretnosti s samoocenjevanjem	Kandidat samostojno uporablja pridobljena znanja in spretnosti tretje učne stopnje ter se samoooceni z izmenjavo videnj in razumevanja svojih ravnanj z učiteljem vožnje oziroma drugimi kandidati oziroma dodatnim učiteljem vožnje.

3.5 KATEGORIJI C1 IN C

Učne vaje in cilji usposabljanja za kategoriji C1 in C so navedeni v spodnji preglednici

Preglednica 11: Učne vaje in cilji usposabljanja za kategoriji C1 in C

UČNA STOPNJA	UČNA VAJA	CILJI
1. UČNA STOPNJA	1.1 Priprava na vožnjo	Kandidat usvoji spretnosti, potrebne za varno vključitev v cestni promet ter ravnanja pred

		in po končani vožnji: • priprava na vožnjo, ki vključuje naloge, kot so vizualni pregled vozila, nastavitve sedeža, vzglavnikov, vzvratnih ogledal, volana in varnostnega pasu, zagotovitev potrebne vidljivosti na vse strani (čista stekla in ogledala, brez ovir pogledom) ter preverjanje zaprtosti vrat, • pregled stanja in pritrjenosti tovora, stanje tovarnega prostora in njegove nadgradnje, stanje mehanizmov za nakladanje in razkladanje tovora, • poznavanje najpomembnejših podatkov o vozilu, s katerim se kandidat usposablja, kot so znamka in tip vozila, prostornina in moč motorja, skupna in največja dovoljena masa vozila, osna obremenitev, dimenzije vozila ter tlak v pnevmatikah, • poznavanje in uporaba naprav, ki jih ima vozilo oziroma skupina vozil in so povezane z vsakdanjo vožnjo v cestnem prometu (poznavanje in uporaba stikal, ročic, merilnikov ter kontrolnih in opozorilnih svetilk s katerimi se s temi napravami upravlja in nadzira njihovo delovanje), vključno s tahografo, • preverjanje nivoja motornega olja, hladilne tekočine, zavornega olja in tekočine za pranje stekel, preverjanje delovanja svetilk in žarometov, naprave za dajanje zvočnih opozorilnih znakov, stanja pnevmatik, koles, kolesnih matic in blatnikov, vetrobranskega in drugih stekel ter brisalcev, zavor in krmilnega mehanizma vključno s servoojačevalnikom, zračnega tlaka, posod za zrak in vzmetenja ter preverjanje obveze opreme vozila, • zagon motorja, vklop naprav, potrebnih pri vožnji v cestnem prometu, izklop teh naprav in zaustavitev motorja, • varnostni ukrepi ob koncu vožnje in zapustitvi vozila.
	1.2 Vadba elementov	Kandidat usvoji temeljne elemente spretnosti vožnje, potrebne za vključitev z vozilom na

	spretnosti vožnje	javno cesto z malo prometa in nezahtevno ureditvijo: • speljevanje in ustavitev, • polževa vožnja naravnost, naprej in nazaj, • vijuganje pri vožnji naprej, • vzvratna vožnja naravnost in pod različnimi koti, • vožnja čez oviro, • ustavljanje ter speljevanje na vzponu in na klancu navzdol, • pospeševanje do hitrosti najmanj 30 km/h, menjava prestavnih razmerij, zmanjševanje hitrosti, • ustavitev vozila na določenem mestu, • spreminjanje smeri ob spremljanju dogajanja za in ob vozilu ter uporabi utripalk.
	1.3 Izpeljava postopkov za nalaganje, razlaganje in pritrjevanje tovora	Kandidat usvoji izpeljavo postopkov za varno nalaganje, razlaganje in pritrjevanje tovora: • parkiranje za namen nalaganja in razlaganja tovora, • priprava vozila za nalaganje in razlaganje tovora, • osnovni postopki varnega pritrjevanja tovora (blokiranje in privezovanje).
	1.4 Samostojna uporaba pridobljenih znanj in spretnosti	Kandidat samostojno uporablja pridobljena znanja in spretnosti prve učne stopnje.
2. UČNA STOPNJA	2.1 Vključevanje v cestni promet in izključevanje iz njega	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za: • vključevanje v cestni promet na javno cesto in izključevanje iz njega,

ter vožnja po cestah zunaj naselja	• <i>ustavitev na vozišču javne ceste in ponovna vključitev v promet, na ravnem in na vzponu,</i> • <i>vožnjo po cestah različnih, širin, potekov in voziščnih podlag (ozke, široke, ovinkaste, z večjim vzdolžnim nagibom, asfaltne, tlakovane, makadamske,...).</i>
2.2 Vožnja na križiščih in na prehodu ceste čez železniško progo	<i>Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za ravnanje pri približevanju in pri vožnji na:</i> • <i>križiščih enakovrednih cest, prednostne in neprednostne ceste, s krožnim prometom, na potekih prednostne ceste, na križiščih, na katerih je promet urejen s semaforji,</i> • <i>zavarovanih in nezavarovanih prehodih ceste čez železniško progo.</i> <i>Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za ravnanje v ureditvah in okoliščinah, kot so:</i> • <i>ceste z napravami za umirjanje prometa,</i> • <i>križišča majhnih dimenzij in z ozkimi prometnimi pasovi,</i> • <i>križana cest pod različnimi koti,</i> • <i>ozki prehodi,</i> • <i>vožnja mimo drugih udeležencev v cestnem prometu, ovir in objektov na vozišču,</i> • <i>obračanje vozila na javni cesti,</i> • <i>druge okoliščine in situacije, ki zahtevajo posebna znanja in spretnosti.</i>
2.4 Samostojna uporaba pridobljenega znanja in spretnosti s samooocenjevanjem	<i>Kandidat samostojno uporablja pridobljena znanja in spretnosti druge učne stopnje ter se samoooceni z izmenjavo videnj in razumevanja svojih ravnanj z učiteljem vožnje oziroma drugimi kandidati oziroma dodatnim učiteljem vožnje.</i>

3. UČNA STOPNJA	3.1 Vožnja po cestah v naselju z več prometnimi pasovi in v drugih zahtevnih prometnih okoliščinah	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za: • vožnjo po cestah v naselju z več prometnimi pasovi, • približevanje in vožnjo na večpasovnih križiščih s krožnim prometom in večpasovnih križiščih, na katerih je promet urejen s semaforji, • vožnjo v drugih zahtevnih prometnih okoliščinah v naselju.
	3.2 Vožnja po cestah zunaj naselja	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za vožnjo po cestah višjih kategorij zunaj naselja, z gostim prometom in v zahtevnejšem prometnem okolju.
	3.3 Vožnja ponoči	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za vožnjo ponoči, v naselju in zunaj naselja.
	3.4 Vožnja po hitri cesti in avtocesti	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za vožnjo pa hitri cesti in avtocesti ter približevanje tem cestam, vključevanje nanje in zapuščanje teh cest.
	3.5 Samostojna uporaba pridobljenega znanja in spretnosti s samoocenjevanjem	Kandidat samostojno uporablja pridobljena znanja in spretnosti tretje učne stopnje ter se samooceni z izmenjavo videnj in razumevanja svojih ravnanj z učiteljem vožnje oziroma drugimi kandidati oziroma dodatnim učiteljem vožnje.

3.6 KATEGORIJI D1 IN D

Učne vaje in cilji usposabljanja za kategoriji D1 in D so navedeni v spodnji preglednici

Preglednica 12: Učne vaje in cilji usposabljanja za kategoriji D1 in D

UČNA STOPNJA	UČNA VAJA	CILJI
1. UČNA STOPNJA	1.1 Priprava na vožnjo	Kandidat usvoji spretnosti, potrebne za varno vključitev v cestni promet ter ravnanja pred in po končani vožnji: • vizualni pregled vozila, nastavitve sedeža, vzglavnikov, vzvratnih ogledal, volana, varnostnega pasu, zagotovitev potrebne vidljivosti na vse strani (čista stekla in ogledala, brez ovir pogledom) preverjanje zaprtosti vrat, • pregled stanja karoserije, servisnih vrat, izhodov v sili, opreme za prvo pomoč, gasilnih aparatov in druge varnostne opreme, specifične za avtobuse, • poznavanje najpomembnejših podatkov o avtobusu, s katerim se kandidat usposablja, kot so znamka in tip vozila, prostornina in moč motorja, skupna in največja dovoljena masa vozila, osna obremenitev, dimenzije vozila ter tlak v pnevmatikah, • poznavanje in uporaba naprav, ki jih ima vozilo oziroma skupina vozil in so povezane z vsakdanjo vožnjo v cestnem prometu (poznavanje in uporaba stikal, ročic, merilnikov ter kontrolnih in opozorilnih svetilk s katerimi se s temi napravami upravlja in nadzira njihovo delovanje), vključno s tahografom, • preverjanje nivoja motornega olja, hladilne tekočine, zavornega olja in tekočine za pranje stekel, preverjanje delovanja svetilk in žarometov, naprave za dajanje zvočnih opozorilnih znakov, stanja pnevmatik, koles in kolesnih matic, vetrobranskega in drugih stekel ter brisalcev, zavor in krmilnega mehanizma vključno s servoojačevalnikom, zračnega tlaka v posodah za zrak in vzmetenja, preverjanje obveze opreme vozila, • zagon motorja, vklop naprav, potrebnih pri vožnji v cestnem prometu, izklop teh naprav in zaustavitev motorja,

	• varnostni ukrepi ob koncu vožnje in zapustitvi vozila.	
	Kandidat usvoji temeljne elemente spretnosti vožnje, potrebne za vključitev z vozilom na javno cesto z malo prometa in nezahtevno prometno ureditvijo: • speljevanje in ustavitev, • polževa vožnja naravnost, naprej in nazaj, • vijuganje pri vožnji naprej, • vzvratna vožnja naravnost in pod različnimi koti, • vožnja čez oviro, • ustavljanje ter speljevanje na vzponu in na klancu navzdol, • pospeševanje do hitrosti najmanj 30 km/h, menjava prestavnih razmerij, zmanjševanje hitrosti, • ustavitev vozila na določenem mestu, • spreminjanje smeri ob spremljanju dogajanja za in ob vozilu ter uporabi utripalk.	
	1.2 Vadba elementov spretnosti vožnje	
	1.3 Izpeljava postopkov za nalaganje, razlaganje in pritrjevanje tovora	Kandidat usvoji izpeljavo postopka za varen vstop in izstop potnikov: • parkiranje za namen vstopa in izstopa potnikov, • postopek simulacije vstopa in izstopa potnikov.
	1.4 Samostojna uporaba pridobljenih znanj in spretnosti	Kandidat samostojno uporablja pridobljena znanja in spretnosti prve učne stopnje.
2. UČNA STOPNJA	2.1 Vključevanje v cestni promet in izključevanje iz njega	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za: • vključevanje v cestni promet na javno cesto in izključevanje iz njega,

ter vožnja po cestah zunaj naselja	• <i>ustavitev na vozišču javne ceste in ponovna vključitev v promet, na ravnem in na vzponu,</i> • <i>vožnjo po cestah različnih, širin, potekov in voziščnih podlag (ozke, široke, ovinkaste, z večjim vzdolžnim nagibom, asfaltne, tlakovane, makadamske, ...).</i>
2.2 Vožnja na križiščih in na prehodu ceste čez železniško progo	<i>Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za ravnanje pri približevanju in pri vožnji na:</i> • <i>križiščih enakovrednih cest, prednostne in neprednostne ceste, s krožnim prometom, na potekih prednostne ceste, na križiščih, na katerih je promet urejen s semaforji,</i> • <i>zavarovanih in nezavarovanih prehodih ceste čez železniško progo.</i>
2.3 Ravnanje v posebnih prometnih ureditvah in okoliščinah	<i>Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za ravnanje v ureditvah in okoliščinah, kot so:</i> • <i>ceste z napravami za umirjanje prometa,</i> • <i>križišča majhnih dimenzij in z ozkimi prometnimi pasovi,</i> • <i>križana cest pod različnimi koti,</i> • <i>ozki prehodi,</i> • <i>vožnja mimo drugih udeležencev v cestnem prometu, ovir in objektov na vozišču,</i> • <i>obračanje vozila na javni cesti,</i> • <i>ustavitev na avtobusnem postajališču in avtobusni postaji,</i> • <i>druge okoliščine in situacije, ki zahtevajo posebna znanja in spretnosti.</i>
2.4 Samostojna	<i>Kandidat samostojno uporablja pridobljena znanja in spretnosti druge učne stopnje ter se</i>

	uporaba pridobljenega znanja in spretnosti s samoocenjevanjem	samooceni z izmenjavo videnj in razumevanja svojih ravnanj z učiteljem vožnje oziroma drugimi kandidati oziroma dodatnim učiteljem vožnje.
3. UČNA STOPNJA	3.1 Vožnja po cestah v naselju z več prometnimi pasovi in v drugih zahtevnih prometnih okoliščinah	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za: • vožnjo po cestah v naselju z več prometnimi pasovi, • približevanje in vožnjo na večpasovnih križiščih s krožnim prometom in večpasovnih križiščih, na katerih je promet urejen s semaforji, • vožnjo v drugih zahtevnih prometnih okoliščinah v naselju.
	3.2 Vožnja po cestah zunaj naselja	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za vožnjo po cestah višjih kategorij zunaj naselja, z gostim prometom in v zahtevnejšem prometnem okolju.
	3.3 Vožnja ponoči	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za vožnjo ponoči, v naselju in zunaj naselja.
	3.4 Vožnja po hitri cesti in avtocesti	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za vožnjo pa hitri cesti in avtocesti ter približevanje tem cestam, vključevanje nanje in zapuščanje teh cest.
	3.5 Samostojna uporaba pridobljenega znanja in spretnosti s samoocenjevanjem	Kandidat samostojno uporablja pridobljena znanja in spretnosti tretje učne stopnje ter se samooceni z izmenjavo videnj in razumevanja svojih ravnanj z učiteljem vožnje oziroma drugimi kandidati oziroma dodatnim učiteljem vožnje.

3.7 KATEGORIJE C1E, CE, D1E IN DE

Učne vaje in cilji usposabljanja za kategorije C1E, CE, D1E in DE so navedeni v spodnji preglednici

Preglednica 13: Učne vaje in cilji usposabljanja za kategorije C1E, CE, D1E in DE

UČNA STOPNJA	UČNA VAJA	CILJI
1. UČNA STOPNJA	1.1 Priprava na vožnjo	Kandidat usvoji spretnosti, potrebne za varno vključitev v cestni promet ter ravnanja pred in po končani vožnji: • priprava na vožnjo, ki vključuje naloge, kot so vizualni pregled skupine vozil, nastavitve sedeža, vzglavnikov, vzvratnih ogledal, volana in varnostnega pasu, zagotovitev potrebne vidljivosti na vse strani (čista stekla in ogledala, brez ovir pogledom) ter preverjanje zaprtosti vrat, • pregled stanja in pritrjenosti tovora, stanje tovrnega prostora in njegove nadgradnje, stanje mehanizmov za nakladanje in razkladanje tovora, • preverjanje stanja priklopa (vlečna in priklopna naprava ter električna in pnevmatska napeljava), • poznavanje najpomembnejših podatkov o skupini vozil, s katero se kandidat usposablja, kot so znamka in tip vozil, prostornina in moč motorja, skupna in največja dovoljena masa skupine vozila, osna obremenitev, dimenzije posameznega vozila in skupine vozil ter tlak v pnevmatikah, • poznavanje in uporaba naprav, ki jih ima vozilo oziroma skupina vozil in so povezane z vsakdanjo vožnjo v cestnem prometu (poznavanje in uporaba stikal, ročic, merilnikov ter kontrolnih in opozorilnih svetilk s katerimi se s temi napravami upravlja in nadzira njihovo delovanje), vključno s tahografom, • preverjanje nivoja motornega olja, hladilne tekočine, zavornega olja in tekočine za pranje stekel, preverjanje delovanja svetilk in žarometov, naprave za dajanje zvočnih opozorilnih znakov, stanja pnevmatik, koles, kolesnih matic in blatnikov, vetrobranskega in drugih stekel ter brisalcev, zavor in krmilnega mehanizma

	<i>ključno s servoojačevalnikom, zračnega tlaka, posod za zrak in vzmetenja ter preverjanje obveze opreme vozila,</i> • <i>zagon motorja, vklop naprav, potrebnih pri vožnji v cestnem prometu, izklop teh naprav in zaustavitev motorja,</i> • <i>varnostni ukrepi ob koncu vožnje in zapustitvi vozila.</i>
1.2 Vadba elementov spretnosti vožnje	<i>Kandidat usvoji temeljne elemente spretnosti vožnje, potrebne za vključitev z vozilom na javno cesto z malo prometa in nezahtevno ureditvijo:</i> • <i>speljevanje in ustavitev,</i> • <i>polževa vožnja naravnost, naprej in nazaj,</i> • <i>vijuganje pri vožnji naprej,</i> • <i>vzratna vožnja naravnost in pod različnimi koti,</i> • <i>vožnja čez oviro,</i> • <i>ustavljanje ter speljevanje na vzponu in na klancu navzdol,</i> • <i>pospeševanje, menjava prestavnih razmerij, zmanjševanje hitrosti,</i> • <i>ustavitev vozila na določenem mestu,</i> • <i>spreminjanje smeri ob spreminjanju dogajanja za in ob vozilu ter uporabi utripalk.</i>
1.3 Izpeljava postopkov za priklop in odklop priklopnega vozila ter nalaganje, razlaganje in pritrjevanje tovora	<i>Kandidat usvoji izpeljavo postopkov za varno nalaganje, razlaganje in pritrjevanje tovora:</i> • <i>priklop in odklop priklopnega vozila,</i> • <i>parkiranje za namen nalaganja in razlaganja tovora,</i> • <i>priprava vozila za nalaganje in razlaganje tovora,</i> • <i>osnovni postopki varnega pritrjevanja tovora (blokiranje in privezovanje).</i>

	1.4 Samostojna uporaba pridobljenih znanj in spretnosti	Kandidat samostojno uporablja pridobljena znanja in spretnosti prve učne stopnje.
2. UČNA STOPNJA	2.1 Vključevanje v cestni promet in izključevanje iz njega ter vožnja po cestah zunaj naselja	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za: • vključevanje v cestni promet na javno cesto in izključevanje iz njega, • ustavitev na vozišču javne ceste in ponovna vključitev v promet, na ravnem in na vzponu, • vožnjo po cestah različnih širin, potekov in voziščnih podlag (ozke, široke, ovinkaste, z večjim vzdolžnim nagibom, asfaltne, tlakovane, makadamske,...).
	2.2 Vožnja na križiščih in na prehodu ceste čez železniško progo	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za ravnanje pri približevanju in pri vožnji na: • križiščih enakovrednih cest, prednostne in neprednostne ceste, s krožnim prometom, na potekih prednostne ceste, na križiščih, na katerih je promet urejen s semaforji, • zavarovanih in nezavarovanih prehodih ceste čez železniško progo.
	2.3 Ravnanje v posebnih prometnih ureditvah in okoliščinah	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za ravnanje v ureditvah in okoliščinah, kot so: • ceste z napravami za umirjanje prometa, • križišča majhnih dimenzij in z ozkimi prometnimi pasovi, • križana cest pod različnimi koti, • ozki prehodi, • vožnja mimo drugih udeležencev v cestnem prometu, ovir in objektov na vozišču,

		• druge okoliščine in situacije, ki zahtevajo posebna znanja in spretnosti.
	2.4 Samostojna uporaba pridobljenega znanja in spretnosti s samoocenjevanjem	Kandidat samostojno uporablja pridobljena znanja in spretnosti druge učne stopnje ter se samooceni z izmenjavo videnj in razumevanja svojih ravnanj z učiteljem vožnje oziroma drugimi kandidati oziroma dodatnim učiteljem vožnje.
3. UČNA STOPNJA	3.1 Vožnja po cestah v naselju z več prometnimi pasovi in v drugih zahtevnih prometnih okoliščinah	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za: • vožnjo po cestah v naselju z več prometnimi pasovi, • približevanje in vožnjo na večpasovnih križiščih s krožnim prometom in večpasovnih križiščih, na katerih je promet urejen s semaforji, • vožnjo v drugih zahtevnih prometnih okoliščinah v naselju.
	3.2 Vožnja po cestah zunaj naselja	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za vožnjo po cestah višjih kategorij zunaj naselja, z gostim prometom in v zahtevnejšem prometnem okolju.
	3.3 Vožnja ponoči	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za vožnjo ponoči, v naselju in zunaj naselja.
	3.4 Vožnja po hitri cesti in avtocesti	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za vožnjo pa hitri cesti in avtocesti ter približevanje tem cestam, vključevanje nanje in zapuščanje teh cest.
	3.5 Samostojna uporaba pridobljenega znanja in spretnosti s samoocenjevanjem	Kandidat samostojno uporablja pridobljena znanja in spretnosti tretje učne stopnje ter se samooceni z izmenjavo videnj in razumevanja svojih ravnanj z učiteljem vožnje oziroma drugimi kandidati oziroma dodatnim učiteljem vožnje.

3.8 KATEGORIJA F

Učne vaje in cilji usposabljanja za kategorijo F so navedeni v spodnji preglednici

Preglednica 14: Učne vaje in cilji usposabljanja za kategorijo F

UČNA STOPNJA	UČNA VAJA	CILJI
1. UČNA STOPNJA	1.1 Priprava na vožnjo	Kandidat usvoji spretnosti, potrebne za varno vključitev v cestni promet ter ravnanja pred in po končani vožnji: • priprava na vožnjo, ki vključuje naloge, kot so vizualni pregled skupine vozil in tovora, nastavitve sedeža, varnostnega pasu, volana in vzglavnika, če te možnosti obstajajo, nastavitve vzratnih ogledal, zagotovitev potrebne vidljivosti na vse strani, preverjanje zaprtosti vrat, • pregled stanja in pritrjenosti tovora, stanje tovornega prostora, stranic, zaklepov ter stanje mehanizmov za nakladanje in razkladanje tovora, če jih priklopno vozilo ima, • preverjanje stanja priklopa (vlečna in priklopna naprava ter električna in pnevmatska napeljava), • poznavanje najpomembnejših podatkov o skupini vozil, s katero kandidat opravlja izpit, kot so skupna in največja dovoljena masa skupine vozil, osna obremenitev, dimenzije skupine vozil ter tlak v pnevmatikah, • poznavanje in uporaba naprav, ki jih ima vozilo in so povezane z vsakdanjo vožnjo v cestnem prometu ter delom s traktorjem in traktorskiimi priključki (poznavanje in uporaba stikal, ročic, merilnikov ter kontrolnih in opozorilnih svetilk s katerimi se s temi napravami upravlja in nadzira njihovo delovanje,

	• preverjanje nivoja motornega, zavornega in hidravličnega olja, hladilne tekočine, preverjanje delovanja svetilk in žarometov, stanja pnevmatik, koles, kolesnih matic in blatnikov, zavor in krmilnega mehanizma vključno s servoojačevalnikom ter drugih vitalnih naprav, povezanih z varno udeležbo v cestnem prometu, • zagon motorja, vklop naprav, potrebnih pri vožnji v cestnem prometu, izklop teh naprav in zaustavitev motorja, • varnostni ukrepi ob koncu vožnje in zapustitvi vozila.
1.2 Vadba elementov spretnosti vožnje	Kandidat usvoji temeljne elemente spretnosti vožnje, potrebne za vključitev z vozilom na javno cesto z malo prometa in nezahtevno ureditvijo: • speljevanje in ustavitev, • polževa vožnja naravnost, naprej in nazaj, • vijuganje pri vožnji naprej, • vzvratna vožnja naravnost in pod različnimi koti, • vožnja čez oviro, • ustavljanje ter speljevanje na vzponu in na klancu navzdol, • pospeševanje, menjava prestavnih razmerij, zmanjševanje hitrosti, • ustavitev vozila na določenem mestu, • spreminjanje smeri ob spremljanju dogajanja za in ob vozilu ter uporabi utripalk.
1.3 Izpeljava postopkov za priklop in odklop priklopnega vozila ter nalaganje, razlaganje in pritrjevanje tovora	Kandidat usvoji izpeljavo postopkov za varno nalaganje, razlaganje in pritrjevanje tovora: • priklop in odklop priklopnega vozila, • parkiranje za namen nalaganja in razlaganja tovora,

2. UČNA STOPNJA		• priprava vozila za nalaganje in razlaganje tovora, • osnovni postopki varnega pritrdjevanja tovora (blokiranje in privezovanje).
	1.4 Samostojna uporaba pridobljenih znanj in spretnosti	Kandidat samostojno uporablja pridobljena znanja in spretnosti prve učne stopnje. Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za: • vključevanje v cestni promet na javno cesto in izključevanje iz njega, • ustavitev na vozišču javne ceste in ponovna vključitev v promet, na ravnam in na vzponu, • vožnjo po cestah različnih, širin, potekov in voziščnih podlag (ozke, široke, ovinkaste, z večjim vzdolžnim nagibom, asfaltne, tlakovane, makadamske, ...).
	2.1 Vključevanje v cestni promet in izključevanje iz njega ter vožnja po cestah zunaj naselja	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za ravnanje pri približevanju in pri vožnji na: • križiščih enakovrednih cest, prednostne in neprednostne ceste, s krožnim prometom, na potekih prednostne ceste, na križiščih, na katerih je promet urejen s semaforji, • zavarovanih in nezavarovanih prehodih ceste čez železniško progo.
	2.2 Vožnja na križiščih in na prehodu ceste čez železniško progo	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za ravnanje v ureditvah in okoliščinah, kot so: • ceste z napravami za umirjanje prometa, • križišča majhnih dimenzij in z ozkimi prometnimi pasovi, • križana cest pod različnimi koti,
	2.3 Ravnanje v posebnih prometnih ureditvah in okoliščinah	

		• ozki prehodi, • vožnja mimo drugih udeležencev v cestnem prometu, ovir in objektov na vozišču, • vožnja mimo avtobusnih postajališč, kadar so na njih vozila javnega prevoza potnikov, • obračanje skupine vozil na javni cesti, • druge okoliščine in situacije, ki zahtevajo posebna znanja in spretnosti.
	2.4 Samostojna uporaba pridobljenega znanja in spretnosti s samoocenjevanjem	Kandidat samostojno uporablja pridobljena znanja in spretnosti druge učne stopnje ter se samooceni z izmenjavo videnj in razumevanja svojih ravnanj z učiteljem vožnje oziroma drugimi kandidati oziroma dodatnim učiteljem vožnje.
3. UČNA STOPNJA	3.1 Vožnja po cestah v naselju z več prometnimi pasovi in v drugih zahtevnih prometnih okoliščinah	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za: • vožnjo po cestah v naselju z več prometnimi pasovi, • približevanje in vožnjo na večpasovnih križiščih s krožnim prometom in večpasovnih križiščih, na katerih je promet urejen s semaforji, • vožnjo v drugih zahtevnih prometnih okoliščinah v naselju.
	3.2 Vožnja po cestah zunaj naselja	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za vožnjo po cestah višjih kategorij zunaj naselja, z gostim prometom in v zahtevnejšem prometnem okolju.
	3.3 Vožnja ponoči	Kandidat usvoji znanja in spretnosti, potrebna za vožnjo ponoči, v naselju in zunaj naselja.
	3.4 Samostojna uporaba pridobljenega znanja in spretnosti s samoocenjevanjem	Kandidat samostojno uporablja pridobljena znanja in spretnosti tretje učne stopnje ter se samooceni z izmenjavo videnj in razumevanja svojih ravnanj z učiteljem vožnje oziroma drugimi kandidati oziroma dodatnim učiteljem vožnje.

Kazalo preglednic

Preglednica 1: Splošne vsebine teoretičnega dela izpita	
Preglednica 2: Dodatne teoretične vsebine za kategorije B1, B in BE	
Preglednica 3: Dodatne teoretične vsebine za kategorije AM, A1, A2 in A	
Preglednica 4: Dodatne teoretične vsebine za kategorije C1, C, C1E, CE, D1, D, D1E in DE	
Preglednica 5: Dodatne teoretične vsebine za kategorijo F	
Preglednica 6: Dodatne teoretične vsebine za kategorijo G	
Preglednica 7: Učne vaje in cilji usposabljanja za kategorijo AM	
Preglednica 8: Učne vaje in cilji usposabljanja za kategorije A1, A2 in A	
Preglednica 9: Učne vaje in cilji usposabljanja za kategoriji B1 in B	
Preglednica 10: Učne vaje in cilji usposabljanja za kategoriji B in B s kodo administrativne omejitve 96	
Preglednica 11: Učne vaje in cilji usposabljanja za kategoriji C1 in C	
Preglednica 12: Učne vaje in cilji usposabljanja za kategoriji D1 in D	
Preglednica 13: Učne vaje in cilji usposabljanja za kategorije C1E, CE, D1E in DE	
Preglednica 14: Učne vaje in cilji usposabljanja za kategorijo F	